

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A kisebbségi alapon szervezett zsidóság önálló listával vesz részt a községi választásokon

— **Vértes Adolf szerint nem szükséges a zsidók különállása.** —

Temesvár, szeptember 28.

Temesvárott is — mint minden városban és községben — a különböző pártok és nemzetiségek készülődnek a községi választásokra. A liberális párt, a nemzeti párt, a néppárt, a parasztpárt, a román pártok részéről, a Magyar Párt, a sváb népközösség és a Zsidó Nemzeti Szövetség a kisebbségek részéről egyformán buzgólkodnak, hogy Temesvár város leendő tanácsában

minél több tagságot

biztosítsanak maguknak.

Erről a kérdésről már több párt vezetőségének részéről közölt nyilatkozásokat a Déli Hírlap. Szükségesnek tartottuk, hogy a temesvári zsidóság és a Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári csoportjának álláspontja iránt is érdeklődjünk s azt olvasóinkkal megismertessük. Beszélgetést folytattunk a temesvári zsidóság egyik kimagasló egyéniségével, **Vértes Adolf dr.**, belvárosi hitközségi elnökkel, aki igen érdekes nyilatkozatot tett. Többek között a következőket mondotta:

— A város ügyeit szerintem

el kell különíteni

az országos politikától. A községi választásokba nem szabad bevinni a párt-harcokat, csakis a város érdekeit kell nézni. Nem az a fontos, hogy a liberálisok és a többi pártok milyen számarányban kerüljenek bele a városi tanácsba, hanem az, hogy tényleg arra való emberek legyenek annak tagjai. Temesvárott a kisebbségi választók képezik a többséget, tehát méltányos volna, ha a városi tanácsban **legalább fele részben** volnának képviselve. Az aztán másodrendű, hogy miképpen oszlik meg ez a kisebbségi képviselőlet magyarok, németek és zsidók között. A kisebbségi vezetőknek arra kell törekedni, mondom, hogy ugyanannyi tagságuk legyen, mint a románoknak s azért én mint zsidó

nem tartom szükségesnek,

hogy a zsidók mint ilyenek külön vegyenek részt a választáson. A Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári csoportja ugyan azt vitatja, hogy a zsidó választókat külön kell megszervezni, azonban a Zsidó Nemzeti Szövetség nem képviseli az egész zsidóságot.

— Ami magát a megválasztandó városi tanácsot illeti, mint ügyvéd mon-

dom, nem tartom oportúnusnak, hogy ebben a tanácsban a jogászok legyenek többségben. Temesvár

elsősorban kereskedelmi

és ipari város és éppen ezért szükséges, hogy a közigazgatási életnek minél több reprezentánsa foglaljon helyet a tanácsban. Ennek összeállításánál nem kell nézni pártpolitikai állást, sem vallást. Természetes, ismét hangsúlyozom, hogy ezek a képviselők felerészben itt gyökerező polgárokból kerüljenek ki.

Beszélgettünk erről a kérdésről **Robert Jakab** igazgatóval, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnökével, aki a következő felvilágosítást adta:

— Miután minden nemzeti kisebbség arra törekszik, hogy a városi tanácsban, mely hivatva van a régi képviselőtestületet helyettesíteni, képviselve legyen, természetes dolog, hogy a zsidóság, a kisebbségi alapon szervezett zsidóság,

sem maradhat féltlenül.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a Magyar Párt listájára felvettek négy zsidó férfit is. Ezek azonban mint a Magyar Párt zsidó vallású tagjai szerepelnek és nem képviselik Temesvár egész zsidóságát. Mindenesetre örvendünk ennek is, de ezért mégsem mondhatunk

le arról, hogy nem pusztán magyar párti, hanem igazi zsidó képviselőink legyenek a tanácsban.

— Temesvár községi választóinak tizennégy százaléka zsidó nemzetiségű. Olyana számrány ez, melyet megfelelő képviselő

okvetlenül megillet.

A Zsidó Nemzeti Szövetség ismételtén foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározta, hogy a zsidó választókat megfelelően megszervezi, hogy kellő felkészültséggel mehessen neki a választásnak. A zsidóság különben nemcsak Temesvárott vesz részt mint önálló csoport a községi választásokon, hanem a központ kezdeményezésére az egész országban.

— Hogy kik lesznek a jelöltjeink, arra vonatkozólag még

nem határoztunk.

Nem döntöttünk különben még arra vonatkozólag sem véglegesen, hogy hogyan veszünk részt a választásokon. Ezekről a kérdésekről egy a napokban tartandó választmányi ülésünkön fogunk megállapodásra jutni. Ha ez meglesz, akkor érintkezésbe lépünk a hatósággal és valószínűleg a többi nemzeti kisebbségekkel és a többi pártokkal is.

A királyi család Temesvárott

Temesvár, szeptember 28.

A királylátogatás napjának végleges programja kibővült és ma már teljes részletességgel ismeretes az uralkodó család temesvári tartózkodásának és az ünnepségek lefolyásának minden egyes pontja. **Sagovici Sámuel dr.**, városi főjegyző, aki ebben a kérdésben a fővárosban tartózkodott, magával hozta az udvar jóváhagyását az október hó negyedik fogadtatás pontos és végleges rendezését illetőleg. Temesvárra érkezik **Ferdinánd király**

őfelsége, **Mária királynő**, **Károly trónörökös őfelsége** és neje. A királyi családot megelőzően városunkba érkezik **Constantinescu**, földmívelésügyi miniszter, aki az előkészületek munkájában szintén résztvesz. A királylátogatás immár megállapított programja a következő:

Vasárnap, október negyedikén, délelőtt féltíz órákor érkezik meg az udvari vonat a királyi vendégekkel a józsefvárosi állomásra, ahol az uralkodó családját a katonai és polgári

hatóságok ünnepélyes hódolattal fogadják. Háromnegyed tíz órákor a díszes menet a felékesített utvonalon megindul a Mehalába, ahol tíz órákor hálaadó istentisztelet után a királyi család jelenlétében végbemegy a mehalai görög keleti román templom alapkövetéti ünnepsége. Fél tizenegy órákor a király az állatkiallítás helyére indul és ott a földmívelésügyi miniszter részéről történik a fogadtatás és utána a megnyitás, valamint a kiállítás megtekintése és a díjak kiosztása. A kiállítás helyéről az uralkodó a megyei prefekturára megy, ahol déli tizenkét órákor a nagyteremben az összes hatóságok, testületek és jótékony célu egyesületek fogadtatása következik. Déli egy órákor a Tiszti Kaszinóban közel kétszáz teritékű díszebéd lesz, amelyre a meghívókat a napokban küldik szét. Délután öt órákor őfelsége megjelenik a Banatul sportpályán és végigszemléli a különböző sportünnepségeket, nemzeti táncokat, dalos előadásokat. Az ünnepélyes program este hét órákor ér véget, amikor is a királyi család az udvari vonaton elhagyja Temesvárt. A királylátogatás ünnepi eseményének a polgárság lelkes hódolat kifejezése ad illő keretet.

Rejtélyes öngyilkosság

— **Hat hét után ekszhumálják egy fiatal lány holttestét.** —

Temesvár, szeptember 28.

Néhány hét előtt egy keddi napon rejtélyes módon eltűnt szülőinek újkisodai lakásáról **Tóth Annus** tizenhét esztendőes leány. Este néhány barátnőjével sétált, amikor három fiatal ember félrehívta és beszélgetett vele. **Tóth Annus** a három fiatalember társaságában elment s azóta nem látták többet. Szülői másnap jelentést tettek a rendőrségen, amely megindította a nyomozást, de nem tudott rátalálni. Eltűnése után való hétfőn azután kifogták a Múmalom mellett a **Begából** holtan.

A kutatás nem tudott a titokzatos ügybe világosságot deríteni s az volt a feltevés, hogy **Tóth Annus** öngyilkosságot követett el. Hulláját a józsefvárosi temetőben temették el.

Szülői nem tudtak abba a gondolatba belenyugodni, hogy lányuk öngyilkosságot követett volna el. Az életvidám fiatal lánynak semmi oka sem volt rá, hogy az életet magától elvesse. Apja, **Tóth János** munkás, meg van róla győződve, hogy lánya bünténynek esett áldozatul. Azóta olyan adatok merültek fel, amelyek ezt a feltevést megerősíteni látszanak. A szülők kérésére az ügyészség most elrendelte a holttest ekszhumálását és boncolását. A boncolást ma végzik a józsefvárosi temető hullaházába.

* **Átutalásokat** az összes államokba a leggyorsabban és legutányosabban a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. eszközöl. Távirat-cím: Coloniale, Timisoara.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2.52, Párisban 10.25.

Temesvári magánforgalom szeptember 27-én reggel:

Dollár 208.—, angol font 1016, francia frank 9.85, svájci frank 40.35, lira 8.50, szokol 6.20, dinár 3.77, magyar korona 335, osztrák silling 29.50.

Szücs-
és szörme-
áruház

Eisenstädter S.
utóda

Temesvár
Belváros, Szent
György-tér.

Bujdosó huszleiesek

A Déli Hírlap által forgalomba hozott 0509—C. 2336, 0394—O. 3063, 0358—G. 3665, 0018—M. 3445, 0874—T. 2731 számú huszleiesek még mindig bujdosnak. Aki közülük bármelyiket kézrekeríti és behozza a kiadóhivatalba, száz leit kap érte.

Visszatér a béke

a józsefvárosi katolikus hitközségbe
Temesvár, szeptember 28.

A józsefvárosi katolikus polgárság tegnap délelőtt száztagú küldöttséget vezetett Prohászka Ede elé és kérte, hogy a hitközség elnöki tisztjét tartsa meg továbbra, valamint maradjon helyén az egyháztanács is. Novotny Károly tolmácsolta ezt az óhaját, amelyre Prohászka azzal válaszolt, hogy az apostoli kormányzó visszajövetelét követően lehet erről csak beszélni. Szavai azonban sejtetni engedték, hogy a jóleső bizalom hatása alatt megvannak benne a hajlandóság a hitközség vezetését tovább is vállalni. Hasonló lesz az álláspontja az egyháztanácsnak is. A küldöttséget megelőzően egy másik deputáció is járt Prohászkanál és pedig az egyházközség azon tagjai, akik a legutóbbi viharos közgyűlést összehívták és ezek szintén arra kérték az elnököt, hogy az együttműködés érdekében tekintsen el a vezetőséggel együtt a lemondástól. Örömmel regisztráljuk a béke visszaköltözését a józsefvárosi katolikus hívők táborába.

Zsidó pénzen

antiszemita propaganda

Bécs, szeptember 26.

Czernin Ottokár gróf volt osztrák-magyar külügyminiszter, miután az osztrák nemzetgyűlésből kibukott, érintkezésbe lépett a Frontkämpferversammlung-al és újra a nyilvánosság elé lépett. Ezúttal a „Pester Lloyd“-ot szerencsétlenül, ahol honorárium ellenében három cikkben emlékezéseket közöl Tisza István grófról. Az egész ügy pikantériája, hogy Czernin gróf a honoráriumát átengedte a bécsi Frontkämpferversammlungnak, így tehát a zsidó pénzen fentartott nagy „Pester Lloyd“ pénzeli a bécsi antiszemita egy jelentékeny csoportját.

— Lengyel vendégek Temesváron. Lengyel tanárok és diákok csoportja sorra látogatja Románia nagy városait, hogy az itteni kulturális és gazdasági életet tanulmányozza. A lengyel vendégek október 8-án érkeznek Temesvárra, ahol ünnepélyes fogadtatást készítenek számukra. Ebből az alkalomból a Tiszti Kaszinóban nagyszabású hangverseny lesz, amelynek fénypontját a krajovai dalárda szereplése fogja képezni.

— TEMESVÁRI LÁNY HALÁLOSVÉGŰ SZERELMI DRÁMÁJA. Stanoil Marius aradi tanítóképzési tanár néhány év előtt egy gazdag temesvári háztulajdonos lányát vette feleségül. Az asszony betegeskedett, amiért hosszabb ideje az algyógyi szanatóriumban kezelték. Stanoil anonim levélben figyelmeztették, hogy felesége benső baráti viszonyt kötött a szanatórium gyógyszerészeivel. A férj erre Algyógyra utazott, ahol az állítólagos szerelmesek szembebeszélése után mindkettőt lelőtte. Az asszony meghalt, a gyógyszerész a halállal vivődik, Stanoil letartóztatták.

* A Lloyd Taverna az elítélőközség találkozóhelye

A kisebbségi diákok pótérettségijét előítéletlőtől menten tartják meg

— Százhuszonöt diák pótvizsgálója — Coman igazgató nyilatkozata. —

Temesvár, szeptember 26.

Szombaton reggel kezdődött meg a „Diaconovici Loga“ gimnáziumban a pótérettségi írásbeli része, amely vasárnap este nyert befejezést. Szombaton délelőtt a román tételt dolgozták fel a jelöltek, délután a francia írásbelit készítették el, vasárnap a realszakosok a matematikai dolgozatot dolgozták meg, míg a modern szakosok a latin írásbelit fejtették meg. Hétfőn és kedden javítja ki a vizsgabizottság az érettségi tételeket, még aznap kihirdeti a szóbeli vizsgára bocsátottak nevét és szerdán reggel kezdetét veszi a szóbeli érettségi,

amely előreláthatólag vasárnapig tart el. Az érettségi vizsgabizottság elnöke C. Evulceanu bukaresti egyetemi tanár s hat vizsgáztató tagja között foglal helyet Coman Agoston is a temesvári „Diaconovici Loga“ igazgatója.

Az ez év júliusában megtartott érettségi vizsgákra 127 jelölt jelentkezett a temesvári bizottság előtt, akik közül megfelelt 34, 93 jelöltet pótvizsgára utasítottak. Az egyes intézetek szerint a pótérettségire a következő jelentkezők eszközöltek:

Diaconovici Loga Temesvár 30, Piarista gimnázium 12, Carmen Sylva Temesvár 5, Német-Magyar liceum Temesvár 20, Zsidó liceum 4, General Dragalina Oravicabánya 4, Karánsebe-

si gimnázium 21, Brediceanu Lugos 13, Traian Turnu-Severin 18, Notre Dame Temesvár 2, összesen 129, négy jelölt szombaton reggel az írásbeli megkezdése előtt visszalépett, úgyhogy ténylegesen 125 kezdte meg a pótérettségét. Nem érdektelen, hogy a júliusi vizsgák során csak 93 jelölt nyert visszautasítást, mégis 125 a vizsgázók száma. A plusz azokból a diákokból tevődik össze, akik a VIII. osztályból most szeptemberben javítottak és érettségire bocsátottak.

Alkalmunk volt Coman Agostonnal, a „Diaconovici Loga“ igazgatójával beszélni, aki a következő kijelentést tette: — Ami a vizsgára jelentkezett kisebbségi tanulókat illeti, legyenek meggyőződve, hogy a bizottság minden

előítéletlőtől menten

mindenkit egyforma mértékkel mér és nem kutatunk a diáknál sem nemzetiségi, sem faji vagy vallási viszonyait, a tudás alapján fogjuk határozatunkat meghozni. Hinni akarom, hogy a szünetidőben szorgalommal pótolták a júliusi hiányokat és a pótérettségi sokkal jobb eredményt tud felmutatni, mint az évvégi rendes érettségi vizsgálók.

Szívszorongva várjuk a pótérettségi eredményeit, amely — remélhetőleg — nem hoz újabb csalódást a kisebbségi diákoknak.

Kun Béla kongresszusa

— Ki akarták kiáltani a proletárdiktaturát. — Saját kelepcéjükben fogták meg őket. —

Budapest, szeptember 27.

Rövid táviratok alapján már beszámoltunk arról, hogy Magyarországon újabb kommunista összeesküvést fedeztek fel és egész sereg embert letartóztattak. Csak most bontakozik ki teljes egészében az a

nagyarányu veszély,

melyet a puccs sikere jelentett volna. Megállapítható, hogy az utóbbi években ilyen komoly és súlyos következményekkel fenyegető kommunista összeesküvés nem volt. A magyar hatóságok teljes eréllyel láttak neki a tisztító munkának, hogy egyszer s mindenkorra véget vessenek a bolsevisták kísérletezéseinek Magyarországon.

Rendkívül érdekes ebben az egész leleplezett puccskísérletben

Kun Béla szerepe.

Tényként állapították meg, hogy Kun Béla tényleg járt Bécsben, még pedig augusztus hó végén, amikor Landler Jenő, Alpári Gyula, Rákosi Mátyás és más volt népbiztosokkal kongresszust tartottak Bécsben. Kun Béla a napokban is járt Bécsben, de amikor kilétét felfedezték, repülőgépen visszaszökött Moszkvába. Az augusztusi kongresszuson résztvett Kun Béla titkára, Balogh László is. Ez és még három erős vállas férfi

kísérte állandóan

bécsi tartózkodása alatt. Ezek — mint utólag kiderült — az orosz hirhedt csekának emberei voltak.

Ezen a kongresszuson, mely három napig tartott, határozták el, hogy Magyarországon visszaállítják a proletárdiktaturát. A szervezés munkálataival

Rákosi Mátyást bízták meg, aki hamis utlevéllel vissza is jött Budapestre, ahol senkivel sem érintkezett, néhány bizalmas emberén kívül. A parancsokat a

stafétarendszer

segítségével továbbították. Ez a stafétarendszer abból állott, hogy egyik tag a másikkal s az a harmadikkal, az pedig tovább és tovább adta a kapott utasítást úgy, hogy mire a közhatóságokhoz került a parancs, azok egyáltalán nem tudták, hogy a tagok láncolatának elején ki áll.

A stafétarendszer lett azután

árulója a bandának.

A rendőrség állandó figyelemmel kísérte a gyanús elemeket. Négy detektív kísérte a megfigyelendő embert. Ezek a megfigyelők tíz percnként felváltották egymást úgy, hogyha a megfigyelt gyanút is fogott volna és utjában többször hátránéz, mindig más és más arcot látott maga mögött. Ennek a megfigyelések alapján fogták ki az

egyik főbolsevistát,

akinek személyén keresztül azután az egész társaságot leleplezték.

A vezéreknél több ezer dollárt találtak és rengeteg röpcédulát foglaltak le, amelyekkel az volt a céljuk, hogy elsősorban a földmunkásokat, majd a B. listára került tisztviselőket forradalmasítsák. Ezenkívül meg akarták vesztegetni az összes hivatalokban a főbb tisztviselőket is, hogy így mindent előkészítve legkésőbb egy

félév múlva

újra kikiáltásuk a proletárdiktaturát.

Az elfogott bolsevistáknál egy halál-listát is találtak, amelynek élén a magyar kormányzó áll, továbbá számos miniszter és politikus neve. A rendőrség többszáz embert tartóztatott le, ezek között Kun Béla titkárat is, aki Moszkvából jött és onnan

pénzt is hozott

magával. Nap-nap után újabb és újabb letartóztatások történnek és a hatóságok, melyek az eddigi nyomozás adatairól még nem adnak felvilágosítást, kijelentették, hogy rövidesen az összes kommunista vezéreket elfogják és egyszer s mindenkorra véget vetnek a bolsevista veszedelemnek Magyarországon.

Főhercegek egymás között

— Veszekedés egy trónért. —

Bécs, szeptember 26.

Izabella főhercegnő, Frigyes főherceg felesége sem az egykori Ferenc Ferdinánd trónörökös, sem pedig IV. Károly királyt nem szenvedhette. Gyűlöletének személyes okai voltak. Ferenc Ferdinánddal el akarta vettetni legidősebb leányát, a trónörökös azonban inkább Chotek Zsófiát vezette oldalához. Izabella főhercegnő azonban mégsem mondott le arról, hogy a lányát trónra kerüljön és azon mesterkedett, hogy lányát Károly Ferenc trónörökös, a későbbi IV. Károly vegye feleségül. Azonban ez a számítása is meghiúsult.

Mikor Károly király elvesztette trónját, a főhercegnő nem szünt meg őt gyűlölni. Második puccskísérlete alkalmával mindent elkövetett, hogy a terv ne sikerüljön és állítólag ő volt szervezője a budaörsi ütközetnek is. Rávette a férjét, hogy Magyarországra költözzék és a legitimistákkal szemben mindent elkövetett, hogy fia, Albrecht, számára előkészítse a magyar trón elnyerését. Albrecht népszerűsítése érdekében nagy pénzeket is költött.

Az osztrák legitimisták nem jó szemmel nézik Izabella fáradozásait és terveinek ellensúlyozására most nagy leleplezéseket készítenek elő. Egy bevezető cikket már el is helyeztek a Neues Wiener Journalban s további cikkeket helyeztek kilátásba.

— Vuia volt temesvári vasútigazgató és Findeisen osztályfőnök nyugalomban. Bukaresti jelentés szerint Vuia Sándor vezérfelügyelőt, a temesvári vasútigazgatóság volt vezetőjét és Findeisen László temesvári vasúti főellenőrt, a forgalmi osztály vezetőjét elérte korhatár miatt nyugdíjazták. Mindkét főtisztviselőt széles körökben szerették és becsülték előzékeny modoruk miatt és nyugalmavonulásuk mindenféle osztatlan sajnálatot váltott ki.

LETARTÓZTATTAK EGY TEMESVÁRI EKSZPORTÓRT. A temesvári ügyészség rendeletére tegnap letartóztatták Lippe József ekszportórt, a temesvári Economul cég főnökét. A letartóztatás csernovici és kisenevi kereskedők feljelentésére történt, akiket Lippe marhaszállítási üzletekkel állítólag több százezer lei erejéig megkárosított. A vizsgálat más ügyekre is kiterjed, mert Lippe állítólag más bukovinai és besszarábiai cégeket is megkárosított.

A sírok és kripták rendbentartása. A városi temetők alapszabályai értelmében az összes érdekelt felek felszólítottak, hogy hozzátartozóik sírjainak és kriptáinak állandó gondozásáról haladéktalanul intézkedjenek, és sírhelyekre és kriptákra szerzett régebbi jogokért az esedékes illetékeket minél előbb a városi temető-gondnokság pénztárába (Belváros, Mercy-utca 10) lefizessék, mert a fizetés elmulasztása az illető sírhelyek és kripták lebontását vonja maga után. Kappus Ernő, városi temetőgondnok.

* „Covay“ mindennemű férfi fehérneműt konfekcionál, Temesvár-Gyárvaros, 3 király-utca 7.

Zsák Zsineg Kötél
Havas Dezső Gyár és fiók
Timișoara Lugoj.

2500
leiert vállalkozás szoba vagy konyha tapétázását.
Szécsi és Társa
Temesvár, Hunyadi-ut 16.
Telefon 2-51.

Kedvező fizetési feltételek!
Mielőtt szükségletét textilárúknak kielégíti, keresse fel saját érdekében
Plesz Gyula
modern szövet-áruházat
Temesvár-Gyárvaros, Háromkirály-u. 1.

Őszi és téli idényre
finom londoni szövetek állandóan raktáron
Roncskevics József
és Tsa cégnél TELEFON 8-98
Timișoara-Belv. Mercy-u. 12

Hirek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az ókirályságban 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

„Intrarea oprita”

azaz tilos a bemenet. Fehér kartonra nyomtatott betűk ezek és nem jelentenek mást, mint azt a tény, hogy idegennek tilos a bejárás a telefonkapcsoló nagyterem szentélyébe. Szent ez a hely és az eddigi tapasztalatok alapján feltétlenül sérthetetlen is. Bejutótam. Néhány szelid percre. Csak ugyészrevétlenül. Nem bántam volna, ha fel is fedeznek ebben a telefonhuzalos világban. Sok volt a nagyon szép, drága hölgy. Csupa nő, életvidámak, hancurozók, akik mellett mellékfoglalkozásként még telefon is kapcsolnak.

Nézem őket. Ott ülnek sorjában a Zsuzsik, Mancik, Irének, Katók, a drága nagysádok, bubifrizurájukat általában a hallgató, kezük örökös mozgásban járad ki, duganyuk hangos csörmpöléssel vágódnak egymáshoz. Dolgoznak. Sokat. Többet, mint, amit egy ilyen gyengére tervezett női szervezet elbírhát.

És kedves ismeretlen előfizető, ha ideges rángatózással fel és lemeled a kagylótartód, mert a központ nem kapcsol, ne haragudj. Nem tehetnek róla. Még akkor sem, ha duruzsoló édes szókat suttogsz hozzájuk a dróton át. Vagy ha gondolatban szidásra is áll már a szád. Ellenkezőleg minden dicséretet megérdemelnek. Ideges és rendszertelen társadalmunk mártírjai, a sok ismeretlen hallozó hang alázatos szolgálói ők.

Azt nem veszem rossz néven tőlük, hogy az örökös hallóhajszában kifárad a kezük. Nem. Néha a szívükre is gondolnak. Miértne? Asszonyom ne türelmetlenkedjék, ha kedves kedvesével nem kapcsolja a központ. Talán ép akkor kurizál a nagysádnak a Maga „Ó”-je, hogy magával beszélhessen. Lásna milyen furcsák az emberek? A központ megelégszik egy kis nett bókkal, ezt is irigyelik tőlük. Miért? Nem nehéz a válasz. Mert épen emberek vagyunk. Gyarlók. Fogatkoosak. Szenvedélyesek. Néha szerelmesek. Nos a sok drága központ mind, kivétel nélkül szerelmes és szentimentális.

— Halló! Kérem 632.
— Nem drága központ nem a 612, a 632 kérem.

— Drága Sanyi várjon csak, várjon,

ne menjen. Halló... tessék... szóval este 9-kor a moziban... nem a gyárvárosi... a pénztár előtt... Pá... a vizionnézésre...

Ezért csak nem lehet haragudni, és mégis kapcsol a sok Mancik és dolgozik.

Ezért ne szidják a központot. Nem tehet róla. Sok a munka. Össze-vissza tízennégyen vannak most egy partiban, ahol egy évvel ezelőtt harmincnyolcan kapcsolak. Tessék a rendszerben a hibát keresni, amelyik nem fizet, amelyik miatt a nők elhagyják a kedélyes, trécselő és szentimentális központot. Telefon.

— Halál az országuton. Keresztes Mihály 63 éves béres tegnap este Komlósról gyalog Zsombolya felé tartott. A zsombolyai határban hirtelen összeesett és meghalt. A Zsombolyáról kiszállt bizottság megállapította, hogy Keresztes halálát szívizélhűdés okozta.

— Agyonnyomta a prés. Katalinics Jakab rékási lakos a szállójában szállót sajtolt, egyszerre a prés összedőlt és maga alá temette a szerencsétlen gazdát. Azonnal meghalt.

— Betegség elől a halálba. Halo Henrikné 64 éves nickyfalvai asszony ma reggel lakásán felakasztotta magát. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség.

— Elfogtak egy szökött fegyencet. Az aradi rendőrség ma táviratilag értesítette a temesvári ügyészséget, hogy elfogta Asztalos Lajos fegyencet, aki hat hónappal ezelőtt szökött el az ügyészségi fogházból. Erős fedezet mellett kísérik át Temesvárra.

* Őszi és téli ujdonságok megérkeztek nagy választékban Dénes és Pollák cégnél, Gyárváros, Andrásy-ut. Fióküzlet: Belváros, Mercy-utca. Cégtulajdonos Dénes Vilmos.

— Új írások. Szöllősi Gyula kassai újságíró Új Írások címen szép-irodalmi időszaki folyóiratot indított, amelynek most jelent meg első száma változatos tartalommal. Az Új Írásokba Biró Lajos, Ignó, Berde Mária, Jarno József, Szomor Dezső, Győry Dezső, Ujváry Péter, Szép Ernő, Krúdy Gyula, Szabó Imre és mások adtak értékes dolgokat. A csinos kiállítású vaskos füzetnek hat cseh korona az ára.

— AZ ENGESZTELŐDÉS ÜNNEPÉT üli ma a világ zsidósága, az ünnepek legszentebbikét. Nincsen harag a szívekben, nem tartja bosszu pórázon a lelkeket, az irigység gondolata messzi partokra evezett ezen a nagy napon és mindenki bünbánó hozsannával hajol meg a Nagy Isten örökkevaló hatalma előtt. Még az Istenétől elpártolt is tudja, hogy a mai napon vissza kell térnie, le kell borulnia, mert gyarló, semmis földi halandó. És van egy nap a zsidó liturgiában, az engesztelődés napja, amikor kicsiny és nagy bünbánóan kezét fog egymással. Onkéntelenül is gondolkunk kell a nagy világ küzködő embereire. Tart a harc közöttük, folyik az ádáz összecsapás, mindig és meddig? Mikor lesz már egyszer a népek között az engesztelődés szent napja?

* Mann cukrászda, Andrásy-ut 12. szám alatt teljesen ujonnan berendezve, átalakítva és a modern izlés és kényelem tetszetős külsőségei szerint felruházva, most nyílt meg. A Mann-cukrászda süteményei a legjobbak.

— Szegény gyermekek felruházása. Temesvár legifjabb jótékonyági egyesülete, a Gyermekebarát-asztaltársaság karácsonykor tartja első gyermekefelruházási ünnepélyét, amikor huszonöt szegény gyermeket fog meleg ruhával és cipővel ellátni. Az asztaltársaság vezetősége felhívja azokat az özvegyeket és gyámokat, akik gyermekeik felruházását kérik, hogy az asztaltársaság helyiségében — Schmitzer-féle vendéglő, Csermák-udvar — naponta este 6-9 között, október 8-ig jelentkezzenek. Azok az iparosok, akik a ruhák és cipők készítésére vállalkoznak, ugyanazon határidőig adják be zárt ajánlataikat.

* Ne főzzön vacsorát a háziasszony-mert Fa Mihály hentesüzletében, Erzsébetváros, Telekház-tér 5. szám alatt és a Dózs utcában a Mária közelében a legízletesebb és legfinomabb felvágott-különlegességeket olcsón vásárolhatja meg s ott húst és zsírt is kaphat.

— FALRAGASZOK A MEZTELEN-SÉG ELLEN. A tiroli Viptalban ellen-szenves a meztelen kar és meztelen nyak. Falragaszok vannak minden ut-hajlásnál, a következő felirással: Turisták! Felkérjük Önöket, ne járjanak e vidéken szemérmetlen ruhákban; a tisztességes nép, mely e heggek között lakik, már végleg fel van háborodva, nem akarja tovább nap nap után látni a félmeztelen idegeneket. Nem akarunk több meztelen nyakat, vállat és lábat. Ennek meg kell szünni. Viptal község.

* A Gyárvárosi Pátria kabaré ma este smét nagy szabású műsort mutat be. Mezey Nelly, Réthy Irén, Kerényi Irén, Várady Aladar, Beregi László, Szabadkai és a többiek friss magánszámokkal szerepelnek, azonkívül egy kacagató bohózatot adnak elő. Előadás után bartabarin.

A gyárvárosi rablás egyik gyanúsítottját elfogták

Temesvár, szeptember 28.

A helyes utakat kutató nyomozás egy heti megfeszített munka után elért ahhoz a ponthoz, amikor a gyárvárosi Hajó-utcai rablás tettesinek nemcsak a valószínű kiléte ismeretes, de a banda egyik alaposan gyanúsítható tagja is a hatóság kezeiben van már. A temesvári sziguranca közvegi szombaton este egyik közeli községből behozták egy férfit, akit több napi megfigyelés után tartóztattak le. A gyanúsított rablásért már büntetve volt. Még szombaton este elvitték a Kramer-esaládnak szembesítés végett és voltak, akik benne felismer-ték az egyik rablót, noha két-ségbeesetten tagadott. Akadtak viszont a családnak olyan tagjai is,

akik egész határozottsággal nem tudtak nyilatkozni a személyazonosságát illetőleg.

Neveket, vallomásokat, konkrét adatokat egyelőre nem tartunk helyénvalónak közölni, mert veszélyeztetheti a többi rabló kézrekerítésére irányuló nyomozást, amelynek érdekében a rendőrség is teljes odaadással dolgozik. Hogy mennyire vakmerő banditák tanyázhatnak Temesvár környékén, bizonyítja az a körülmény is, hogy amikor a város valamennyi nyomozó testülete már napokon át éjjel-nappal hajsztát folytat ellenük, akkor szombaton éjjel a gyárvárosi szállókban újból betöréses rablás történt, amely alkalommal három lovat és harmincezer lei készpénzt vittek el.

— Der Demokrat. Plesz Miksa Der Demokrat című népszerű német nyelvű hetilapja nak most jelent meg huszonhetedik száma igen változatos tartalommal. Főbb cikkei: Ein Querschnitt durch unsere Grossindustrie. Die Polizei in einer Tierfabel. Die Hochstapler der Journalistik. Künstliche Weltraumkälte auf Erden. A lap egyes számának ára tíz lei és minden újságárúnál kapható.

* Intézeti kelengye céljaira a White-house-vásznak és szövetek a legalkalmasabbak.

* Megnyílt Dénes és Pollák nődivat-áruház fióközlete Belváros, Mercy-utca. Főüzlet Gyárváros, Andrásy-ut.

Színház

— SZENDREY LESZ A TEMESVÁRI SZINIGAZGATÓ. Aradról jelentik, hogy Marcus színészeti főfelügyelő előterjesztést tett a miniszteriumnak, hogy Fekete Temesvár-arádi koncesszióját az aradi hatóságok és Fekete között felmerült differenciák miatt cseréljék ki a marosvásárhelyivel, ahol Szendrey az igazgató.

Művészet

— GROSAVESCU TEMESVARI HANGVERSENYE iránt, mely holnap kedden este a Tiszti Kaszinó nagytermében tartatik meg, nagy érdeklődés nyilvánul meg a közönség körében. A bécsi opera ünnepelt művésze valóban szenzációs műsorral lép a temesvári közönség elé, amelynek rendkívüli műveltségben lesz része. Grosavescu, aki tudvaleg lógosi származása, tüne-ményes hanganyagával aránylag rövid idő alatt hatalmas karriert futott be, úgyhogy jelenleg a legnagyobb operanékesek közé számítják. Jegyek az elsőrangú művész hangversenyére elő-vételben a Löbl-féle könyvkereskedésben kaphatók.

Sport

Temesvár: Kinizsi—TAC 5:1 (3:0). A Kinizsi jó csatárjátékkal fölényesen győz. A gólokat Wetzler (3), Zemler (2) és Schneider (1) lőtték. TMTE—Spárta 3:1 (1:0). I. o. bajnoki.

Zsombolya. Rapid—ZsSE 2:1 (0:1). I. o. bajnoki.

Arad. Arad—Nagyvárad 3:2 (2:0). Resica. Olympia—Aninai SC 8:0 (3:0). Temesvári Szeszgyár—Resicai SC 2:2 (2:0).

Karánsebes. Karánsebesi AC—Facseti SC 9:0 (6:0).

Kolozsvár. Haggibor—KMTE 3:0 (0:0), KAC—Universitatea 2:1 (1:0). Academia—CFR 4:4 (4:0).

Nagyvárad. NAC—Bihorul 3:1 (0:0). Egyetértés—CFR 2:1 (1:1).

Brassó. Brassó—Kolozsvár 2:1 (2:1).

Bécs. Spanyolország—Ausztria 1:0.

Budapest. MTK—UTE 2:1 (1:0), III. ker.—33 FC 3:2 (3:1), MSC—BEAC 1:0 (0:0), Vasas—VAC 2:2 (2:0), KAC—ETC 4:0 (1:0).

Prága. Slavia—FTC 3:1.

„Hedin”

a modern hashajtó végbélgolyócskáktól tíz perc alatt biztos hatás. Kapható SÁRGA GYULA gyógyszerárban, Temesvár III., Telekház-tér 1 sz.

Tailoring

készít mérték szerint a legkényesebb izlést kielégítő

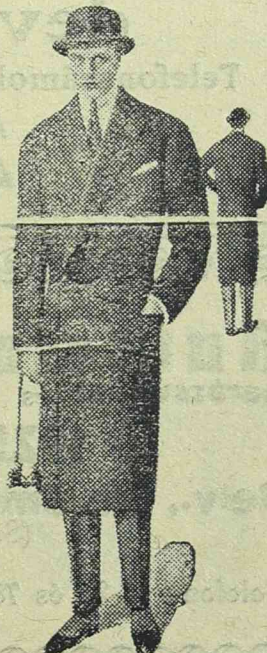
férfi ruhákat, raglánokat, télikabátokat, bundákat, szmokingot, frakkot stb.

Tailoring

árusítja a legjobb

férfi fehérneműt, a legfinomabb nyakkendőket, zoknikat és egyéb férfidivat cikkeket

Szolid árak! Pontoskiszolgálás!

Tailoring

Rep.

Kirity József, Belv., Szent György-tér.

Antik vitrin

berakott szekretár, íróasztalok, asztalkák, Biedermayer, Empir garnitúrák olcsón részletre is **Sternbergnél.**

Telefon 19-22 Telefon

Leopold Kanizsa, Gyárvaros

női divatkülönlegességek nagyruháza, angol és francia kosztüm, kabát és férfiszövetek állandó raktára.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 19-22 Telefon

Legjobb minőségű, ujtermésű

savanyított káposzta

finomra vágva és egész fejekben vendéglősök és kiskereskedők részére 25 kilogrammtól feljebb házhoz szállítva állandóan kapható

Löwinger Testvérek Ecetszeszgyár R.-T. Timișoara, Gyárdudvar-utca 3. szám Telefon 182.

Mindennemű

tüzelőanyag

nagyban és kicsinyben

Schaar és Hámorey cégnél

Telefon 9-64.

Csak valódi

Herz szalámit

fogadjon el

HERZ ÁRMEN FIAI

román szalámigyár

TIMIȘOARA, IV.,

Str. Muresianu 2

TELEFON 13-16.

Gyárvaros legforgalmasabb helyén, Milleniumi templommal szemben

10 házhely

eladó. Előjegyzéseket elfogad dr. Feld Kálmán ügyvéd, I., Str. G. Dragalina 3, ahol közelebbi felvilágosítás is nyerhető.

Séta a kirakattrendezői kiállításon

Temesvár. szeptember 28.

Egy fiatal temesvári kereskedő, Mircsetics Ferenc, két évvel ezelőtt fejébe vette, hogy az üzletek kirakatait szebben és izlősebben kell megrendezni, mint eddig. Ez idén már a második ilyen tanfolyamot rendezte. Ennek harminc hallgatója volt s legjobban végezték: Oczkó Ferenc, Pitters Dániel, Preisz Mihály, Ziegler Vilmos, Dörner Antal, Schipper Jenő, Breslauer Hugó, Gígics Sándor, Kutyik József, Ballner István és Gánóczy Gábor. A tanfolyamon szerzett tudásukat művészies kirakattkiállításban mutatták be, mely a Tiszti Kaszinó nagytermében tegnap nyitott meg.

A megnyitáson jelen volt Georgergevi Lucian dr. főpolgármester, Oprea János vezérigazgató, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, Kun Rikárd, a Kereskedők Egyesületének elnöke, Totisz Rezső vezérigazgató és nagy közönség.

Belépve a kiállítási terembe a bejáratnál a Bega gőzmalom és ennek tésztagyára foglalta le az első pavilont. Tetszetős elrendezésben ad hü képet a malom és tésztagyárának kívánatos, izletes készítményeiről, melyek előállítása pedáns tisztasággal történik.

Utána következik sorban a Record képkeretgyár. Ennek tulajdonosa Horváth Lajos, a Bánáti Képkeretgyár megalapítója, aki később kivált a cégből és új gyárat létesített. Horváth, aki szobrász, sok csint, művészetet visz bele készítményeibe. Erzsébetvárosi gyára nemrég leégett, de hamarosan új gyárat csinált a Mehalában, amely máris virágzik. Detail-telepe az Erzsébetvárosi József-tér 1 szám alatt van.

A Kandia csokoládé- és cukorkagyár kiállítása sok nézőt vonz, akik a kóstolásra nyújtott bonbonok alapján elragadtatással szólnak a gyár készítményeiről. A legkülönbözőbb csokoládék és cukorkák a legizlősebb csomagolásban csalogatják a közönséget magukhoz. A pálmát mégis a gyár új készítménye, a Sahne, tejszínbonbon viszi el, amely az idei szezon szenzációja.

Láng Vally üzletének kirakattkiállítása nemcsak az elrendezés csinoságával, hanem a kiállított tárgyak szépségével és művészi értékével vonja magára a figyelmet.

A lieblingi Jörgféle sajtggyár inycsiklandozó készítményei hosszú percekre állítják meg a sétálót. Készít trappistát és mindennemű a külföldről ismert speciális sajtfajtát. Izlőses csomagolású készítményei különben minden jobb temesvári csemegekereskedésben kaphatók.

A Műmalom két pavillonnal is szerepel a kiállításon. Az egyikben a konzervgyár készítményei vonják magukra a figyelmet, amelyek kiválóságáról különben a nyújtott izelitőkből a közönség is meggyőződhetett, a

másik pavillon a malom és a hozzátartozó tészta- és biscuitgyár készítményeit nyújtja közszemlére.

A Linon fehérneműgyár, amely a Deutsch Testvérek alapítása, különösen a hölgyeket állítja meg. Női fehérnemű a legszebb kivitelben és a legfinomabb anyagból pompázik itt. Mindegyik egy-egy költemény selyemből, batisztból, csipkéből.

A Gea-Krayer gyógyászati és kozmetikai cikkek gyára készítményeinek egész légióját állította ki. Előterében állanak a Gea-Krayer gyermekápolószerek: szappan, puder, krém. A Diana szóborszesz és a Kaiser-borax, e két elterjedt cikk is imponáló helyet foglal el a kiállításon. A cég bizományai közül a Pebeco-készítmények és az Elektra ajkpirosító — amelyből a Gea-Krayer évente két millió tubust hoz forgalomba, tetszetősen vannak elhelyezve. A gyár által készített Koprol önmagának csinál beszédes reklámot.

Az Eisenstädter szücsárucég készítményei csoportosan állítják meg a hölgyközönséget, mely csillogó szemmel nézi a remek bundákat, mutatós boákat és különböző drága prémekeket. Csupa valódi értékes szörme mind.

Mutatós a Frank-kávépótlékgyár kiállítása. A gyárnak harminc esztendő óta van külföldön gyára Bukarestben s néhány év előtt Brassóban is létesített gyárat. Főcikkei a Frank-kávé, az Enilo gyümöleszkávépótlék. Temesvári képviselője Grosz Ágost, Török-utca 16.

A Gyapjuipar, amely nemcsak Temesvárott, hanem az egész Bánságban elsőnek készített szövetet és posztót, csinos és tartós készítményeit izlősen állította ki. Ezek különböző színezése, mintája és kiválósága nagy kelendőseget biztosít az áruknak.

Az Astoria selyemgyár, melynek telepe a Kazinczy-utca 1. sz. alatt van, szeptember 15-én ülte meg fennállásának egy éves évfordulóját. Készít műtrikóselymet, atlasing, jaquardselymet, brokátot, selyemsálakat. Megalapítója és vezetője Csiróvic Dragomir, akinek agilitása a gyár számára még nagy fejlődést jelent.

A Mott bukaresti pezsgőgyár — az ország legrégebbi ilyen telepe — pezsgőket és borokat állított ki. Specialitásai a Mott és Rosé pezsgők, melyek francia módszer szerint készülnek. Készítményei elsőrangúak, miről a közönségnek alkalma volt meggyőződni.

Valamennyi kiállítási páholy fényárban uszik, melyet a Lumina temesvári csillárgyár csillárai és ámpolnái — mind művészi készítmény — terjesztenek. A diszítés fő részét a kiállításon a Linoleum-cég mutatós szőnyegek teszik. A kiállítás ma estig marad nyitva.

Timișiana Banca de Credit și Economii S. A. devizaosztálya.

Telefonszámok: 1836, 1837, 1838, 1835 és 1349.

Alaptőke és tartalék:

45 millió lei.

Automobil- üzöök és tulajdonosok b. tudomására hozzuk, hogy garázsunkat és közkedvelt Torino-FIAT-autóraktárunkat

1925 október hó 1-én

Belv., Str. Eminescu (Zápolya-u.) 6. sz. alá (Scherter-ház) helyezük át.

Telefon: 11-26 és 784.

Tichy Testvérek

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Mészáros Illés a Korona szállóda kistermében tartja táncóráit este 9 órától 11-ig. Beiratás ugyanott.

Izrealita családnál 16 éves fiam részére teljes ellátást keresek. Ajánlatokat a Déli Hirlap kiadójába kérek „Jó otthon” jellegére.

Irodai munkát keresek, beszéllek románul és a magyar s német nyelvet írásban is bírom. Kardos Jenő, Józsefváros, Hunyadi-ut 84.

Szakmáry József piros igazolványa elveszett. Megtalálót kérem adja le a rendőrségen.

a legjobb arcápoló szer. Kapható Dr. KOVÁCS ALADÁR gyógy-szertárában Timișoara-Fabrica, Fő ut ca 33-35

Soha nem létezett hasonló alkalom!

Házhelyek

1-2 évi részletre. Építéshez ingyen téglaprést. A téglahelyszínen előállítható minden költség nélkül.

Bővebbet a helyszínen, a gyárvárosi strandtól 3 percrenyire. a bódéirodában.

Belügyminiszter által is engedélyezve.

Házberével lefektetheti és sajátja lesz.

Valódi angol raglánok, kész férfi-, fiu- és gyermekruhák, férfi- és női gummiköpenyek **óriási választékban** KINCS ARTUR-nál Timișoara II., Andrássy-ut Telefon 18-53.

Rózsa Benő szücs- és szörmeáruháza Belváros, Erdő-u. 8. saját ház. Telefon 2044

a legnagyobb választékban, bundák, sport-kabátok, boák és mindennemű szörmeáruk kaphatók a legolcsóbb áron.

Lapárusítók

magas jutalékkal felvétetnek a Déli Hirlap kiadóhivatalában, TIMIȘOARA-BELVÁROS, Szentgyörgy-tér 4